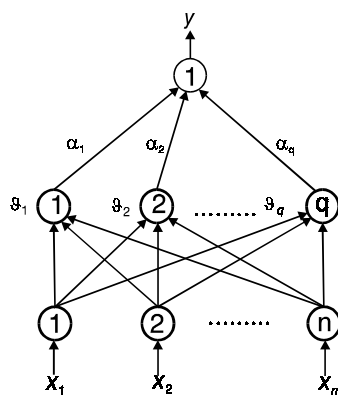
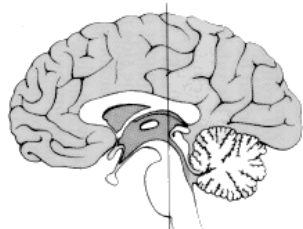

Úvod do teórie neurónových sietí

Vladimír Kvasnička
Ľubica Beňušková
Jiří Pospíchal
Igor Farkaš
Peter Tiňo
Andrej Kráľ

OBSAH

Predslov	9
1. Neurónové siete a nervový systém (Andrej Kráľ)	11
1.1 Anatómia nervového systému	11
1.2 Neurón	16
1.3 Stavba neurónu	18
1.4 Synapsa	19
1.5 Fyziológia neurónu	21
1.6 Kódovanie v nervovom systéme	24
1.7 Formálny neurón	25
1.8 Synaptická plasticita	26
1.8.1 Presynaptické mechanizmy	27
1.8.2 Postsynaptické mechanizmy	28
Literatúra	30
2. História neurónových sietí (Ľubica Beňušková)	32
2.1 Modelovanie nervovej bunky	32
2.2 Hebbovo pravidlo	33
2.3 McCullochov-Pittsov model	34
2.4 Inšpirácia z teórie spinových skiel	35
2.5 Perceptróny	35
2.6 Samoorganizácia	37
2.7 Späť k mozgu	38
Literatúra	39
3. Neurónové siete a umelá inteligencia (Jiří Pospíchal)	43
3.1 Symbolický verus subsymbolický prístup k spracovaniu informácií	43
3.2 Oblasti použitia neurónových sietí	47
3.3 Možné smery vývoja	48
Literatúra	52
4. Lineárne modely neurónových sietí (Peter Tiňo)	57
4.1 Realizácia pamäti pomocou korelačnej matice	64
4.2 Príklady lineárnej autoasociácie	67
Literatúra	69
5. Viacvrstvé neurónové siete (Vladimír Kvasnička)	70
5.1 Všeobecný klasifikačný problém	70
5.2 Definícia neurónovej siete	73
5.2.1 Neurónová sieť vyššieho rádu	77
5.2.2 Adaptívna kombinácia lokálnych neurónových sietí	78
5.3 Adaptácia neurónovej siete	80
5.3.1 Adaptačný proces perceptrónu	81
5.3.2 Adaptačný proces perceptrónu vyššieho rádu	84
5.3.3 Adaptácia neurónovej siete s dopredným šírením	87
5.3.4 Adaptácia neurónovej siete vyššieho rádu	93
5.3.5 Adaptácia kombinácie lokálnych neurónových sietí	96
5.4 Neurónová sieť ako univerzálny aproximátor	99
5.5 Praktické skúsenosti s aplikáciami neurónových sietí	

na klasifikáciu a predikciu	102
5.5.1 Rozklad množiny objektov na tréningovú a testovaciu množinu	103
5.5.2 Optimálny výber deskriptorov	105
5.5.3 Architektúra neurónovej siete a počet adaptačných krokov	108
5.5.4 Algoritmizácia neurónovej siete s dopredným šírením	110
Literatúra	117
6. Rekurentné neurónové siete (Peter Tiňo)	118
6.1 Prečo rekurentné siete?	118
6.1.1 Príklad časovej štruktúry v dátach	119
6.1.2 Predbežný príklad rekurentnej neurónovej siete	122
6.1.3 Príklad tréningu rekurentnej neurónovej siete	126
6.2 Rekurentné siete a ich tréning	128
6.2.1 Modely rekurentných sietí	128
6.2.2 Tréning rekurentných sietí	132
6.2.3 Spätne šírenie v čase	133
6.2.4 Rekurentné učenie v reálnom čase	134
6.3 Na záver	136
Literatúra	138
7. Samoorganizujúce sa mapy (Igor Farkaš)	142
7.1 Úvod	142
7.1.1 Prvé biologicky inšpirované modely	143
7.1.2 Formovanie lokálnych odoziev vplyvom laterálnej spätnej väzby	145
7.2 Kohonenov algoritmus	147
7.2.1 ED verzia algoritmu	147
7.2.2 Voľba parametrov učenia	149
7.3 Príklady jednoduchých zobrazení	150
7.3.1 Niektoré špeciálne efekty	152
7.3.2 Hraničný efekt	153
7.3.3 Magnifikačný faktor	154
7.4 Teoretická analýza algoritmu SOM	155
7.4.1 Vektorová kvantizácia	155
7.4.2 Kriteriálne funkcie	157
7.4.3 Usporiadavanie váh	158
7.4.4 Konvergencia váh	158
7.5 DP verzia Kohonenovho algoritmu	160
7.6 Zachovanie topológie	162
7.6.1 Extrakcia a topologické zobrazenie príznakov	167
7.6.2 Miery zachovania topológie	168
7.7 Hybridné učenie s učiteľom — algoritmy LVQ	172
7.8 Niektoré aplikácie SOM	176
7.9 Príbuzné algoritmy	181
Literatúra	186
8. Hopfieldov model (Ľubica Beňušková)	190
8.1 Úvod	190
8.2 Základný popis	191
8.3 Spontánna evolúcia Hopfieldovej siete	194
8.4 Autoasociatívna pamäť	197
8.5 Stochastický Hopfieldov model	202
8.6 Poškodzovanie a vymazávanie synaptických spojení	209
8.7 Neortogonálne vzory	212
8.8 Časové postupnosti vzorov	214
8.9 Invariantné rozpoznávanie vzorov	217

8.10 Analógový Hopfieldov model	221
8.11 Využitie Hopfieldovho modelu	225
Literatúra	233
9. Evoluční algoritmy a neuronové sítě (Jiří Pospíchal)	237
9.1 Úvod	237
9.2 Přehled a základní vlastnosti stochastických optimalizačních algoritmů	241
9.3 Stochastický “horolezecký” algoritmus	243
9.4 Tabu search neboli “zakázané prohledávání”	246
9.5 Simulované žihání (simulated annealing)	249
9.6 Evoluční strategie	250
9.7 Genetické algoritmy	255
Literatura	262
Index	264